

kázati zkoušenému šoferu jízdu jako nebezpečnou, snaží se stížnost dovoditi, že vlastníku auta (stěžovateli) neprávem ukládá se rozsudkem odpovědnost za to, že nekontroloval způsob jízdy šoferovy, pokud se týče, že se mu ukládá neprávem povinnost, by do jeho jízdy zasahoval. Stížnosti stačí tu připomenouti, že ani zřízení zkušeného a zkoušeného zástupce v řízení auta nemůže stěžovatele zprostiti odpovědnosti za nehodu při jízdě vozem, jestliže i u něho nastaly předpoklady trestnosti podle § 335 tr. zák. Ty tu pak nastaly, když stěžovatel pozoroval, že řidič počíná si nedbale a na úkor bezpečnosti jiných osob, ale přes to nezasáhl a rozkazem (zákazem) nezařídil, čeho bylo třeba, by z tohoto jednání šoferova plynoucí nebezpečnost jízdy pro zdraví a bezpečnost osob na veřejné cestě jezdcích nebo jdoucích odstranil; bylť, sedě sám vpředu na autě, jakožto majitel auta a pán jízdy povinen postarati se o nápravu, jak to plyne ze zásad obecné trestní odpovědnosti podle § 335 tr. zák. (srov. rozh. č. 2228 a 3484 sb. n. s.). Nelze proto spatřovati právní omyl v tom, že rozsudek předpokládá povinnost stěžovatele zakázati řidiči T-ovi jízdu neosvětelným autem, neb alespoň naříditi mu takovou rychlost, při níž neštěstí se nemohlo státi, a že rozsudek dává mu nesplnění povinnosti za vinu jako opomenutí po rozumu § 335 tr. zák., kdyžť rozsudek s náležitým odůvodněním zjistil, že stěžovatel — sedě v autu při souzené jízdě vedle šoféra — mohl předvídati, že neosvětlením auta a nezákonnou rychlostí ohrožuje jezdce proti nim na motocyklu jedoucí.

Čís. 4699.

Společenstva výrobní a hospodářská.

Ustanovení § 88 zák. čís. 70/1873 má za účel hospodářský pořádek a má ochraňovati i členstvo i veřejnost před fraudulosním jednáním.

Ani porušení onoho pořádku ani poškození členstva nebo veřejnosti nenastalo a proto nelze shledati překročení zákonného okruhu působnosti společenstva, vytýčené v § 1, naplňující po objektivní stránce skutkovou podstatu přečinu podle § 88 cit. zák. v opatření, aby prodejny spotřebního družstva byly v době demonstračních projevů uzavřeny, bylo-li učiněno jiné opatření, aby si členstvo mohlo své potřeby včas obstarati.

(Rozh. ze dne 26. dubna 1933, Zm I 513/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 18. května 1932, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin § 88 zákona ze dne 9. dubna 1873, č. 70 ř. zák.

Důvody:

Zmateční stížnosti, napadající rozsudek důvodem zmatečnosti podle čís. 9 a § 281 tr. ř., nelze přiznati oprávněnost. Podle zjištění napadeného rozsudku měl býti dne 25. února 1931 pořádán v P. mezinárodní

den nezaměstnaných, k němuž obžalovaný jako ředitel ústředního dělnického konsumního, úsporného a stavebního spolku »V.« v P., zapsaného společenstva s r. o., vydal na základě usnesení představenstva uvedeného společenstva ze dne 17. února 1931 ke dni 19. února 1931 oběžník čís. 7, určený všem prodejnám spolku, tohoto znění: »Dne 25. února 1931 na žádost příslušných organizací důvěrnického sboru budou prodejny uzavřeny od 1/2 4. hod. odpo. všude, kde se budou konati projevy nezaměstnaných. Prodejny musí zůstatí otevřeny přes poledne a členstvo budiž řádně upozorněno, aby si své potřeby mohlo včas obstarati. Sklady se s dodávkami podle toho zařídí a také kanceláře.«

Podle uvedeného šlo o opatření představenstva, podle kterého měly býti prodejny společenstva zavřeny v určitou dobu, v oběžníku jmenovanou. Nálezací soud obžalovaného z obžaloby pro zažalovaný čin zprostil, jednak z toho důvodu, že obžalovaný vydává onen oběžník nevěděl ještě, že průvody jsou zakázány, ježto průvody byly zakázány teprve vyhláškou policejního ředitelství v P. ze dne 21. února 1931, jednak protože podle stanov je účelem spolku »V.« napomáhati živnosti nebo hospodářství členů společným provozováním závodu nebo poskytováním úvěru a že jest představenstvu volno stanovití podle své vůle dobu, kdy prodejny mají býti otevřeny a že tedy uzavřením prodejen v určitou dobu spolek »V.« nevztáhl svou činnost a jednání k jiným věcem nežli k těm, jež jsou pojmenovány v § 1 zák. ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. Státní zastupitelství uplatňujíc zmatek podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. vytýká, že zavření prodejen obžalovaným nařízené bylo činem politického významu a že směřovalo k posílení politických demonstračních projevů pořádaných stranou komunistickou a že tudíž zavřením prodejen byl překročen zákonný okruh působnosti spolku »V.«.

Pro naplnění skutkové podstaty přečinu podle § 88 zák. čís. 70/1873 ř. zák. je ovšem lhostejno, zda obžalovaný věděl, že demonstrační průvody jsou zakázány či nikoli, rozhodným tu je, zda v souzeném případě opatřením obžalovaného byl překročen zákonný okruh působnosti společenstva, vytýčený v § 1 zák. čís. 70/1873 ř. zák. Pokud napadený rozsudek vybudoval svůj zprošťující výrok i na předpokladu, že obžalovaný nevěděl, že demonstrace jsou zakázány, vycházel ze zřejmě právně mylného hlediska. Než přes to nelze zmateční stížnosti přisvědčiti. Podle nenapadeného zjištění rozsudku bylo členstvo společenstva upozorněno na uzavření prodejen a vyzváno, by si své potřeby včas obstaralo, za kterýmžto účelem byly prodejny společenstva přes poledne otevřeny. Byla tudíž hospodářská činnost podniku tímto způsobem zajištěna a ani hospodářské zájmy členů společenstva nebyly tak dotčeny. Ustanovení § 88 cit. zák. má za účel hospodářský pořádek, a má ochraňovati i členstvo i veřejnost před fraudulosním jednáním (Komentář Dr. Altmann II 1559). Porušení tohoto pořádku, nebo poškození členstva nebo veřejnosti uvedeným opatřením nenastalo a nelze shledati za těchto okolností již v pouhém zavření prodejen, učiněným bez jakéhokoliv projevu nebo výzvy k činům demonstračním, překročení zákonného okruhu působnosti společenstva, vytýčené v § 1 zák. ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák., které by za okolností souze-

ného případu již po stránce objektivní mohlo naplniti skutkovou podstatu přečinu § 88 cit. zák. předpokládanou. Když však není tu dána skutková podstata trestného činu po stránce objektivní, není potřebí obírat se otázkou, zda tu je dána subjektivní stránka tohoto činu a nemůže též proto přijíti v úvahu i případná pohnutka, z níž k uzavření prodeje došlo, zvláště kde též soudem bylo zjištěno, že v době vydání oběžníku ještě průvody zakázány nebyly. Neodůvodněnou zmateční stížnost bylo proto zamítnouti.

Čís. 4700.

Podvod, vydával-li se manžel zesnulé soudnímu komisaři za jediného dědice, zatajiv jsoucnost dalšího zákonného dědice (dcery zesnulé) a maření exekuce, zcizil-li pozůstalostní věc (dům), když naň byla podána dědická žaloba.

(Rozh. ze dne 26. dubna 1933, Zm II 160/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 2. března 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle § 197, 200 tr. zák. a přečinem maření exekuce podle § 1 zákona ze dne 25. května 1883, čís. 78 ř. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost vytýká napadenému rozsudku zmatečnost podle čís. 5 a čís. 9 a) § 281 tr. ř., je však v obou směrech neodůvodněna. Zřejmě za účelem napadání rozsudečného předpokladu, že souzené jednání stěžovatelovo za pozůstalostního řízení bylo lstivé po rozumu § 197 tr. zák., namítá stížnost podle § 281 čís. 9 a) tr. ř., že není, přesněji nebylo v době souzeného skutku zákonného předpisu, by dědic zjevoval spoludědice, že řízení pozůstalostní jest officiosní a že soud nebo třeba soudní komisař je povinen, by pátral z moci úřední po příbuzných zemřelého, již jsou zase povinni, by se sami starali o to, by jejich dědické přihlášky byly zavčas oznámeny soudu. Netřeba tyto vývody stížnosti opřené poukazem na §§ 75 a 116 cís. patentu z 9. srpna 1854, čís. 203 ř. zák. uvést na pravou míru srovnáváním jich s ustanovením obzvláště §§ 38—40 téhož zákona; stačí stížnosti připomenouti, že též officiosní řízení vyžaduje jakéhosi podkladu, který si soud nebo třeba soudní komisař zjednává po rozumu prvního odstavce § 40 cit. zákona výsledkem osob, jež žily se zemřelým ve společné domácnosti nebo jsou z jeho přízně, a že z kruhu těchto osob přicházel v pozůstalostním řízení po manželce stěžovatelově pro soud a soudního komisaře v úvahu jediný stěžovatel. Nehledě k tomu nedává se stěžovateli jako zločin podvodu za vinu jen, že nezjevil soudu nebo třeba notáři jako soudnímu komisaři, že dědičkou nebo třeba spoludědičkou je dcera jeho zemřelé manželky, čili nedává se mu za vinu jen pouhé opomenutí